ਭਾਰਤ ਦੀ ਜੀ-20 ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੌਰਾਨ 100ਵੀਂ ਜੀ-20 ਮੀਟਿੰਗ

ਅਪ੍ਰੈਲ 17, 2023

ਭਾਰਤ ਨੇ ਅੱਜ, ਵਾਰਾਣਸੀ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੁੱਖ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ (ਐੱਮਏਸੀਐੱਸ) ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ 100ਵੀਂ ਜੀ-20 ਮੀਟਿੰਗ ਦੁਆਰਾ, ਜੀ-20 ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੀਲ-ਪੱਥਰ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਇਆ। ਗੋਆ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਹੈਲਥ ਵਰਕਿੰਗ ਗਰੁੱਪ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਡਿਜੀਟਲ ਇਕਾਨਮੀ ਵਰਕਿੰਗ ਗਰੁੱਪ ਅਤੇ ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਵਿੱਚ ਪੁਲਾੜ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵੀ ਅੱਜ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

2. 16 ਨਵੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਜੀ-20 ਬਾਲੀ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਜੀ-20 ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਾਲ ਭਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਜੀ-20 ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ 1 ਦਸੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਜੋ 30 ਨਵੰਬਰ 2023 ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 8 ਨਵੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਜੀ-20 ਲੋਗੋ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜੀ-20 ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਥੀਮ - "ਵਸੁਦੈਵਾ ਕੁਟੁੰਬਕਮ" - “ਇੱਕ ਧਰਤੀ। ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ। ਇੱਕ ਭਵਿੱਖ।” ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਝੰਡੇ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੀ-20 ਲੋਗੋ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਡੀ ਗ੍ਰਹਿ ਪੱਖੀ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।

3. ਵੀਹ ਦੇ ਸਮੂਹ (ਜੀ-20) ਵਿੱਚ 19 ਦੇਸ਼ (ਅਰਜਨਟੀਨਾ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ, ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ, ਕੈਨੇਡਾ, ਚੀਨ, ਫਰਾਂਸ, ਜਰਮਨੀ, ਭਾਰਤ, ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ, ਇਟਲੀ, ਜਾਪਾਨ, ਕੋਰੀਆ ਗਣਰਾਜ, ਮੈਕਸੀਕੋ, ਰੂਸ, ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ, ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ, ਤੁਰਕੀ, ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜੀ-20 ਮੈਂਬਰ ਗਲੋਬਲ ਜੀਡੀਪੀ ਦੇ ਲਗਭਗ 85% ਅਤੇ ਗਲੋਬਲ ਵਪਾਰ ਦੇ 75% ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਤ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਲਗਭਗ ਦੋ ਤਿਹਾਈ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

4. ਭਾਰਤ ਦੀ ਜੀ-20 ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੌਰਾਨ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਹੈ। 110 ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਸ਼ਟਰਾਂ ਦੇ 12,300 ਤੋਂ ਵੱਧ ਡੈਲੀਗੇਟ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜੀ20 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਜੀ-20 ਮੈਂਬਰਾਂ ਸਮੇਤ 9 ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ 14 ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ, 28 ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਕੇ 41 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ 100 ਜੀ-20 ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ

ਹੈ। ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੌਰਾਨ, ਭਾਰਤ ਆਪਣੇ ਲਗਭਗ 60 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੀ-20-ਸਬੰਧਤ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੀ-20 ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭੂਗੋਲਿਕ ਫੈਲਾਅ ਹੈ। ਸਾਰੇ 13 ਸ਼ੇਰਪਾ ਟਰੈਕ ਵਰਕਿੰਗ ਗਰੁੱਪ, 8 ਫਾਈਨੈਂਸ ਟ੍ਰੈਕ ਵਰਕਸਟ੍ਰੀਮ, 11 ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਸਮੂਹ ਅਤੇ 4 ਪਹਿਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਠੋਸ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਡਿਜ਼ਾਸਟਰ ਰਿਸਕ ਰਿਡਕਸ਼ਨ (ਡੀਆਰਆਰ) 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ, ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਸਮੂਹ "ਸਟਾਰਟਅੱਪ 20" ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਭਰਿਆ ਮੁੱਖ ਵਿਗਿਆਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਗੋਲਮੇਜ਼ (ਸੀਐੱਸਏਆਰ) ਸਾਡੀ ਜੀ-20 ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। 11 ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਇੱਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਕਾਦਮਿਕ, ਸਿਵਲ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਸਮੇਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਸਦਾਂ, ਆਡਿਟ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

5. ਹੁਣ ਤੱਕ ਤਿੰਨ ਮੰਤਰੀ ਪੱਧਰੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਗਵਰਨਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ (ਐੱਫਐੱਮਸੀਬੀਜੀ) 24-25 ਫਰਵਰੀ 2023 ਨੂੰ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ, ਜੀ-20 ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ (ਐੱਫਐੱਮਐੱਮ) ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ 1-2 ਮਾਰਚ 2023 ਨੂੰ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਐੱਫਐੱਮਸੀਬੀਜੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀਸੀ ਵਿੱਚ 12-13 ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੋ ਸ਼ੇਰਪਾ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਉਦੈਪੁਰ (4-7 ਦਸੰਬਰ 2022) ਅਤੇ ਕੁਮਾਰਕੋਮ (30 ਮਾਰਚ - 2 ਅਪ੍ਰੈਲ 2023) ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਐੱਫਐੱਮਸੀਬੀਜੀ, ਐੱਫਐੱਮਐੱਮ ਅਤੇ ਸ਼ੇਰਪਾ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਪਤਵੰਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਮੰਡਲਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ, ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੇਖੀ ਗਈ। 28 ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ (18 ਜੀ-20 ਮੈਂਬਰ, 9 ਮਹਿਮਾਨ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਏਯੂ ਮੁਖੀ - ਕੋਮੋਰੋਸ ਤੋਂ) ਅਤੇ 2 ਉਪ/ਉਪ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ (ਜਾਪਾਨ ਅਤੇ ਕੋਰੀਆ ਗਣਰਾਜ ਤੋਂ) ਨੇ ਐੱਫਐੱਮਐੱਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਮੰਤਰੀ ਪੱਧਰੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਠੋਸ ਨਤੀਜੇ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੀ-20 ਦੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਤਰਜੀਹਾਂ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 1st ਐੱਫਐੱਮਸੀਬੀਜੀ ਵਿੱਚ ਐੱਮਡੀਬੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਅਤੇ ਐੱਫਐੱਮਐੱਮ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਸਮੂਹ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸੁਧਾਰ, ਵਿਕਾਸ ਸਹਿਯੋਗ, ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ, ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਖਤਰੇ, ਗਲੋਬਲ ਹੁਨਰ ਮੈਪਿੰਗ ਅਤੇ ਆਫ਼ਤ ਜੋਖਮ ਘਟਾਉਣ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

6. ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਭਾਰਤ ਗਲੋਬਲ ਦੱਖਣ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੁਲੰਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਨਵਰੀ 2023 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਵੌਇਸ ਆਫ਼ ਗਲੋਬਲ ਸਾਊਥ ਸਮਿਟ ਵਿੱਚ 125 ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 18 ਰਾਜਾਂ/ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਅਤੇ 'ਤੇ ਹੋਰ ਮੰਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੌਰਾਨ, ਅਫਰੀਕਾ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ (ਜੀ-

20 ਮੈਂਬਰ), ਮਾਰੀਸ਼ਸ, ਮਿਸਰ, ਨਾਈਜੀਰੀਆ, ਏਯੂ ਮੁਖੀਆਂ - ਕੋਮੋਰੋਸ, ਅਤੇ ਏਯੂਡੀਏ-ਐਨਈਪੀਏਡੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

7. ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ, ਸੰਮਿਲਿਤ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਮੀਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਲੱਖਣ ਅਨੁਭਵ ਵੀ ਵਿਜ਼ਿਟਿੰਗ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹਨ। ਮੀਨੂ ਵਿੱਚ ਬਾਜਰੇ-ਆਧਾਰਿਤ ਪਕਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਸਮੇਤ ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਲੜੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 7,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਥਾਨਕ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਲਾ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, 150 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਜੀ-20 ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਨੂੰ "ਪੀਪਲਜ਼ ਜੀ-20" ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਪੂਰੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਪੂਰੇ-ਸਮਾਜ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਜਨਤਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕਈ ਜਨ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵੀ ਨਾਲੋ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜੀ-20 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਨੈਕਟ ਲੈਕਚਰ ਸੀਰੀਜ਼, ਮਾਡਲ ਜੀ-20 ਮੀਟਿੰਗਾਂ, ਸਕੂਲਾਂ/ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੀ-20 ਸੈਸ਼ਨ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜੀ-20 ਪਵੇਲੀਅਨ, ਕੁਇਜ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਸੈਲਫੀ ਮੁਕਾਬਲੇ, #ਜੀ-20ਭਾਰਤ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਸਮੇਤ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੁਆਰਾ ਸੈਂਕੜੇ ਹੋਰ ਜੀ-20-ਥੀਮ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

8. ਭਾਰਤ ਦੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਜੀ-20 ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰਥਿਕ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਤਰਜੀਹ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਲਚਕੀਲੇ ਵਿਕਾਸ; ਐੱਸਡੀਜੀਐੱਸ, ਹਰੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਲਈ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ (ਲਾਇਫ਼); ਤਕਨੀਕੀ ਤਬਦੀਲੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਡਿਜੀਟਲ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ; ਬਹੁਪੱਖੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ; ਔਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ; ਸਮੇਤ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ।

9. ਭਾਰਤ ਦੀ ਜੀ-20 ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ, 9-10 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੇ ਸੰਮਿਲਿਤ, ਅਭਿਲਾਸ਼ੀ, ਕਾਰਵਾਈ-ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਏਜੰਡੇ ਲਈ ਜੀ-20 ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਮਹਿਮਾਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਜੀ-20 ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ, ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਸਮੇਤ ਜੋਸ਼ੀਲੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ, ਜੀ-20 ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਸੱਦੇ ਪੱਤਰ ਉੱਤੇ ਆਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜੀ-20 ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਅਧੀਨ ਸਮਕਾਲੀ ਗਲੋਬਲ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੂਹਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ।

ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ

ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ (14 ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਤੱਕ)	
ਕੁੱਲ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ	39
ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਸਮੂਹ ਅਤੇ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ	23

ਸੰਬੰਧਿਤ, ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਜੀ-20 ਇਵੈਂਟ	35
ਕੁੱਲ	**97**
ਸਥਾਨ ਡੇਟਾ (17 ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਤੱਕ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਲਈ)	
ਕੈਲੰਡਰ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸੰਖਿਆ	**60**
ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	**41**
ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਲੱਖਣ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	**18**
ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਾਜਾਂ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ	**28**
14 ਅਪ੍ਰੈਲ 2023 ਤੱਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦਾ ਸਾਰ (ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ)	
ਕੁੱਲ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ	4,931
ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮਾਨਾਂਤਰ G-20 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	4,263
ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਸਮੂਹ ਅਤੇ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ	3,146
ਕੁੱਲ	**12,340**
ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	**111**

ਲੜੀ. ਨੰ.	ਮੀਟਿੰਗ	ਮਿਤੀ	ਸ਼ਹਿਰ
1	1st ਸ਼ੇਰਪਾ ਮੀਟਿੰਗ	4-7 ਦਸੰਬਰ	ਉਦੈਪੁਰ
2	SDGs ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣਾ	4 ਦਸੰਬਰ	ਉਦੈਪੁਰ
3	1st ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	13-16 ਦਸੰਬਰ	ਮੁੰਬਈ
4	ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਡੇਟਾ	13 ਦਸੰਬਰ	ਮੁੰਬਈ

5	1st ਵਿੱਤ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	13-15 ਦਸੰਬਰ	ਬੈਂਗਲੁਰੂ
6	21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀਆਂ ਗਲੋਬਲ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਬਹੁਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	14 ਦਸੰਬਰ	ਬੈਂਗਲੁਰੂ
7	1st ਫਰੇਮਵਰਕ ਵਰਕਿੰਗ ਗਰੁੱਪ ਮੀਟਿੰਗ	16-17 ਦਸੰਬਰ	ਬੈਂਗਲੁਰੂ
8	ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ	16 ਦਸੰਬਰ	ਬੈਂਗਲੁਰੂ
9	1st ਸਾਂਝੀ ਸਿਹਤ-ਵਿੱਤ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	20 ਦਸੰਬਰ	ਵਰਚੁਅਲ
10	1st ਵਿੱਤੀ ਸਮਾਵੇਸ਼ ਲਈ ਗਲੋਬਲ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗ	9-11 ਜਨਵਰੀ	ਕਲਕੱਤਾ
11	ਵਿੱਤੀ ਸਮਾਵੇਸ਼ ਲਈ ਡਿਜੀਟਲ ਇਨੋਵੇਸ਼ਨ	9 ਜਨਵਰੀ	ਕਲਕੱਤਾ
12	20 ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ	13-14 ਜਨਵਰੀ	ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
13	ਪਹਿਲੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	16-17 ਜਨਵਰੀ	ਪੁਣੇ
14	ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ	16 ਜਨਵਰੀ	ਪੁਣੇ
15	1st ਹੈਲਥ ਵਰਕਿੰਗ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	18-20 ਜਨਵਰੀ	ਤਿਰੂਵਨੰਤਪੁਰਮ

16	ਮੈਡੀਕਲ ਮੁੱਲ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ	19 ਜਨਵਰੀ	ਤਿਰੂਵਨੰਤਪੁਰਮ
17	B20 ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੀਟਿੰਗ	22-24 ਜਨਵਰੀ	ਗਾਂਧੀ ਨਗਰ
18	ਸਟਾਰਟਅੱਪ20 ਇਨਸੈਪਸ਼ਨ ਮੀਟਿੰਗ	28-29 ਜਨਵਰੀ	ਹੈਦਰਾਬਾਦ
19	ਸਾਇੰਸ 20 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮੀਟਿੰਗ	30-31 ਜਨਵਰੀ	ਪਾਂਡੀਚਰੀ
20	1st ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿੱਤੀ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਮੀਟਿੰਗ	30-31 ਜਨਵਰੀ	ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
21	ਸੈਂਟਰਲ ਬੈਂਕ ਡਿਜੀਟਲ ਮੁਦਰਾਵਾਂ, ਮੌਕੇ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ	30 ਜਨਵਰੀ	ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
22	1st ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਰਕਿੰਗ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	31 ਜਨਵਰੀ-2 ਫਰਵਰੀ	ਚੇਨਈ
23	ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਡਿਜੀਟਲ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ	31 ਜਨਵਰੀ	ਚੇਨਈ
24	1st ਸਸਟੇਨੇਬਲ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	2-3 ਫਰਵਰੀ	ਗੁਹਾਟੀ
25	ਟਿਕਾਊ ਵਿੱਤ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਈਕੋਸਿਸਟਮ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਿਰਮਾਣ	**2** ਫਰਵਰੀ	ਗੁਹਾਟੀ
26	1st ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	2-4 ਫਰਵਰੀ	ਜੋਧਪੁਰ
27	ਗਲੋਬਲ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮੇਲ ਲਈ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਆਮ ਹੁਨਰ ਵਰਗੀਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢਾਂਚਾ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ	2 ਫਰਵਰੀ	ਜੋਧਪੁਰ

28	1st ਊਰਜਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਮੀਟਿੰਗ	5-7 ਫਰਵਰੀ	ਬੈਂਗਲੁਰੂ
29	ਕਾਰਬਨ ਕੈਪਚਰ, ਉਪਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸਟੋਰੇਜ (CCUS)	5 ਫਰਵਰੀ	ਬੈਂਗਲੁਰੂ
30	ਯੂਥ 20 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮੀਟਿੰਗ	6-8 ਫਰਵਰੀ	ਗੁਹਾਟੀ
31	1st ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	7-9 ਫਰਵਰੀ	ਕੱਛ ਦਾ ਰਣ
32	ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ ਲਈ ਪੇਂਡੂ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ	7 ਫਰਵਰੀ	ਕੱਛ ਦਾ ਰਣ
33	RIIG ਸ਼ੁਰੂਆਤ (SERB)	8-9 ਫਰਵਰੀ	ਕਲਕੱਤਾ
34	ਸ਼ਹਿਰੀ 20 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮੀਟਿੰਗ	9-10 ਫਰਵਰੀ	ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ
35	1st ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਸਥਿਰਤਾ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	9-11 ਫਰਵਰੀ	ਬੈਂਗਲੁਰੂ
36	ਮਾਈਨਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਘਟੀਆ ਲੈਂਡਸਕੇਪਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ	9 ਫਰਵਰੀ	ਬੈਂਗਲੁਰੂ
37	G-20 ਇਮਪਾਵਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ	11-12 ਫਰਵਰੀ	ਆਗਰਾ
38	1st ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਮੀਟਿੰਗ	13-15 ਫਰਵਰੀ	ਇੰਦੌਰ
39	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿੱਚ ਜੀ-20 ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਦਾ ਸਟਾਕ ਲੈਣਾ	13 ਫਰਵਰੀ	ਇੰਦੌਰ

40	1st ਡਿਜੀਟਲ ਆਰਥਿਕਤਾ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	13-15 ਫਰਵਰੀ	ਲਖਨਊ
41	ਯੂਪੀ ਦੀ ਡਿਜੀਟਲ ਜਨਤਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ	13 ਫਰਵਰੀ	ਲਖਨਊ
42	B20 ਇਵੈਂਟਸ	17-18 ਫਰਵਰੀ	ਇੰਫਾਲ
43	ਦੂਜੀ ਵਿੱਤ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਮੀਟਿੰਗ	22-23 ਫਰਵਰੀ	ਬੈਂਗਲੁਰੂ
44	ਨੀਤੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ: ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਸੰਪਤੀਆਂ 'ਤੇ ਨੀਤੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਾ ਰਾਹ	23 ਫਰਵਰੀ	ਬੈਂਗਲੁਰੂ
45	1st ਕਲਚਰ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	23-25 ਫਰਵਰੀ	ਖਜੁਰਾਹੋ
46	ਖਜੁਰਾਹੋ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ	23 ਫਰਵਰੀ	ਖਜੁਰਾਹੋ
47	ਪਹਿਲੀ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਗਵਰਨਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	24-25 ਫਰਵਰੀ	ਬੈਂਗਲੁਰੂ
48	ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ	23 ਫਰਵਰੀ	ਬੈਂਗਲੁਰੂ
49	ਮਹਿਲਾ 20 ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੀਟਿੰਗ	**27-28** ਫਰਵਰੀ	ਔਰੰਗਾਬਾਦ
50	ਜੀ-20 ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	1-2 ਮਾਰਚ	ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
51	1st ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	1-4 ਮਾਰਚ	ਗੁੜਗਾਓਂ
52	ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ	1 ਮਾਰਚ	ਗੁੜਗਾਓਂ

	ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਈ.ਸੀ.ਟੀ		
53	B20 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	2-3 ਮਾਰਚ	ਆਈਜ਼ੌਲ
54	RIIG ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (CSIR)	2-3 ਮਾਰਚ	ਰਾਂਚੀ
55	ਵਿੱਤੀ ਸਮਾਵੇਸ਼ ਲਈ ਗਲੋਬਲ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਦੂਜੀ ਮੀਟਿੰਗ	6-7 ਮਾਰਚ	ਹੈਦਰਾਬਾਦ
56	ਡੀਪੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਤੀ ਸਮਾਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਉਭਰਦੀਆਂ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਅਨੁਭਵ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ	6 ਮਾਰਚ	ਹੈਦਰਾਬਾਦ
57	SAI 20 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮੀਟਿੰਗ	13-15 ਮਾਰਚ	ਗੁਹਾਟੀ
58	B20 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ	15-17 ਮਾਰਚ	ਗੰਗਟੋਕ
59	ਦੂਜੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	15-17 ਮਾਰਚ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
60	ਉਭਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਘਨਕਾਰੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖੋਜ	16 ਮਾਰਚ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
61	StartUp20 ਸਾਈਡ ਮੀਟਿੰਗ	18-19 ਮਾਰਚ	ਗੰਗਟੋਕ
62	ਲੇਬਰ 20 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮੀਟਿੰਗ	19-20 ਮਾਰਚ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
63	ਦੂਜੀ ਸਾਂਝੀ ਸਿਹਤ-ਵਿੱਤ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਮੀਟਿੰਗ	20 ਮਾਰਚ	ਵਰਚੁਅਲ
64	ਸਿਵਲ 20 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮੀਟਿੰਗ	20-22 ਮਾਰਚ	ਨਾਗਪੁਰ

65	ਦੂਜੀ ਸਸਟੇਨੇਬਲ ਫਾਈਨੈਂਸ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	21-23 ਮਾਰਚ	ਉਦੈਪੁਰ
66	ਟਿਕਾਊ ਨਿਵੇਸ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰ-ਕੀਮਤ ਨੀਤੀ ਲੀਵਰ	21 ਮਾਰਚ	ਉਦੈਪੁਰ
67	ਦੂਜੀ ਫਰੇਮਵਰਕ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	24-25 ਮਾਰਚ	ਚੇਨਈ
68	G-20-COP28 ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਅਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਮਾਰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਸਮਾਗਮ	25 ਮਾਰਚ	ਚੇਨਈ
69	RIIG (DBT)	24-25 ਮਾਰਚ	ਈਟਾਨਗਰ-
70	ਦੂਜੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਸਥਿਰਤਾ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	27-29 ਮਾਰਚ	ਡਿਬਰੂਗੜ੍ਹ
71	ਜਲ ਸਰੋਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ 'ਤੇ ਵਧੀਆ ਅਭਿਆਸ	27 ਮਾਰਚ	ਗਾਂਧੀ ਨਗਰ
72	1st ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	28-30 ਮਾਰਚ	ਗਾਂਧੀ ਨਗਰ
73	ਵਪਾਰ ਵਿੱਤ	28 ਮਾਰਚ	ਮੁੰਬਈ
74	ਦੂਜੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	28-29 ਮਾਰਚ	ਮੁੰਬਈ
75	ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਵਰਗੀਕਰਨ	**28** ਮਾਰਚ	ਵਿਸ਼ਾਖਾਪਟਨਮ
76	1st ਮੁੱਖ ਵਿਗਿਆਨ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗੋਲ ਮੇਜ਼	28-29 ਮਾਰਚ	ਵਿਸ਼ਾਖਾਪਟਨਮ

77	ਦੂਜੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਡਿਪਟੀਜ਼ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	29-31 ਮਾਰਚ	ਰਾਮ ਨਗਰ
78	AMIS ਰੈਪਿਡ ਰਿਸਪਾਂਸ ਫੋਰਮ	29 ਮਾਰਚ	ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
79	ਦੂਜੀ ਸ਼ੇਰਪਾ ਮੀਟਿੰਗ	30 ਮਾਰਚ -2 ਅਪ੍ਰੈਲ	ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
80	ਡਿਜੀਟਲ ਜਨਤਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਅਤੇ ਗ੍ਰੀਨ ਵਿਕਾਸ	30 M ਮਾਰਚ	ਕੁਮਾਰਕੋਮ
81	1st ਆਫ਼ਤ ਜੋਖਮ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	30 ਮਾਰਚ -1 ਅਪ੍ਰੈਲ	ਕੁਮਾਰਕੋਮ
82	ਜਲਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਜਲਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ	30 ਮਾਰਚ	ਗਾਂਧੀ ਨਗਰ
83	ਦੂਜੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿੱਤੀ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	30-31 ਮਾਰਚ	ਗਾਂਧੀ ਨਗਰ
84	ਇੱਕ ਖੰਡਿਤ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ GFSN ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ	30 ਮਾਰਚ	ਪੈਰਿਸ
85	ਦੂਜੀ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਮੀਟਿੰਗ	1-4 ਅਪ੍ਰੈਲ	ਪੈਰਿਸ
86	ਸਾਹਸੀ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ	2 ਅਪ੍ਰੈਲ	ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ/ਸਿਲੀਗੁੜੀ
87	ਦੂਜੀ ਐਨਰਜੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	2-4 ਅਪ੍ਰੈਲ	ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ/ਸਿਲੀਗੁੜੀ
88	ਗਲੋਬਲ ਗ੍ਰੀਨ ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨ ਈਕੋਸਿਸਟਮ	2 ਅਪ੍ਰੈਲ	ਗਾਂਧੀ ਨਗਰ
89	ਦੂਜੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	3-5 ਅਪ੍ਰੈਲ।	ਗਾਂਧੀ ਨਗਰ

90	ਵਿਗਿਆਨ 20 ਘਟਨਾ	3-4 ਅਪ੍ਰੈਲ	ਗੁਹਾਟੀ
91	B20 ਇਵੈਂਟਸ	4-6 ਅਪ੍ਰੈਲ	ਅਗਰਤਲਾ
92	ਜੀ-20 ਐਮਪਾਵਰ ਮੀਟਿੰਗ	5-6 ਅਪ੍ਰੈਲ	ਕੋਹਿਮਾ
93	ਦੂਜੀ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	6-9 ਅਪ੍ਰੈਲ	ਤਿਰੂਵਨੰਤਪੁਰਮ
94	ਵਿਕਾਸ, ਬਸ ਗ੍ਰੀਨ ਪਰਿਵਰਤਨ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਡੇਟਾ	6 ਅਪ੍ਰੈਲ	ਕੁਮਾਰਕੋਮ
95	ਦੂਜੀ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਗਵਰਨਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	12-13 ਅਪ੍ਰੈਲ	ਕੁਮਾਰਕੋਮ
96	MDBs ਦੀ G-20 ਸੁਤੰਤਰ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਡਮੈਪ; ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਮੈਕਰੋ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ	12 ਅਪ੍ਰੈਲ	ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ.ਸੀ.
97	ਮਹਿਲਾ 20 ਮੀਟਿੰਗ	13-14 ਅਪ੍ਰੈਲ	ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ.ਸੀ.
98	ਦੂਜੀ ਹੈਲਥ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	17-19 ਅਪ੍ਰੈਲ	ਜੈਪੁਰ
99	ਪੁਲਾੜ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਵ ਮੀਟਿੰਗ	17-18 ਅਪ੍ਰੈਲ	ਗੋਆ
100	ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੁੱਖ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ (MACS) ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	17-19 ਅਪ੍ਰੈਲ	ਸ਼ਿਲਾਂਗ
101	ਦੂਜੀ ਡਿਜੀਟਲ ਆਰਥਿਕਤਾ ਕਾਰਜ ਸਮੂਹ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ	17-19 ਅਪ੍ਰੈਲ	ਵਾਰਾਣਸੀ

102	ਗਲੋਬਲ ਤਕਨੀਕੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ	17 ਅਪ੍ਰੈਲ	ਹੈਦਰਾਬਾਦ
103		18 ਅਪ੍ਰੈਲ	ਹੈਦਰਾਬਾਦ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
17 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2023